

گذرهای هنری به وسعت شهر

گزارشی از بخش جدید جشنواره هنرهای شهری بهار ۱۴۰۴ که زیبایی‌های مشهد را دو چندان کرده است

گزارش روز

ریحانه موسوی‌اشهرداری مشهد با توجه به تجربیات چندین ساله در حوزه‌های مختلف هنری، امسال بخش «گذرهای هنری» را به جشنواره هنرهای شهری بهار ۱۴۰۴ اضافه کرد. تاهنرمندان سراسر کشور بتوانند در طراحی ایده‌ها برای این بخش مشارکت کنند. گذرهای هنری فضایی هستند که آثار هنری با مضامین مشخص و موضوع‌های اعلام شده، در قالب‌های متنوع در معرض دید مخاطبان قرار گرفته‌اند و به گونه‌ای طراحی شده‌اند که مخاطبان هنگام پیاده‌روی با آثار هنری تعامل دارند. گذر نوکری یا پیرغلامان، گذر تئاتر و نمایش، گذر القاب امام رضا^ع، گذر بازیافت، گذر نقاشان و خوشنویسان و گذر محفل شهدا از جمله گذرهای هنری جشنواره امسال هستند، که برخی از آن‌ها در اردیبهشت ماه رونمایی خواهند شد.

گذر پیرغلامان، به مداحان، مرثیه‌سرایان و نواهای ماندگار مذهبی اختصاص دارد. در این گذر، ۲۸ شخصیت برجسته، تکریم می‌شوند و مخاطبان توانستند بخشی از آثار و نواهای ماندگار این هنرمندان را در ره‌باغ حضرت زهراس^ا (جنب حرم مطهر رضوی) بشنوند. گذر تئاتر و نمایش نیز در مسیر درب‌شمالی بوستان ملت تا مجتمع فرهنگی هنری امام رضا^ع به تازگی جانمایی شده است؛ در این گذر، نقش برجسته‌ای از هشت استاد پیشکسوت حوزه تئاتر و نمایش به‌صورت فلزی و برای اولین بار در ایران نصب شد. گذر القاب امام رضا^ع در پیشخوان پایانه مسافربری قرار دارد و به‌گونه‌ای طراحی شده است که مسافران در بدو ورود به مشهد از طریق پایانه مسافربری، از این دروازه عبور خواهند کرد. گذر بازیافت به موضوع مهم بازیافت و تفکیک زباله اختصاص دارد و با طراحی ویژه‌ای، فضایی برای آموزش و تعامل شهروندان با این مقوله فراهم کرده است. این گذر در اردیبهشت‌ماه به بهره‌برداری خواهد رسید. در گذر نقاشان و خوشنویسان، نمونه‌هایی از آثار تاریخی و معاصر به نمایش درآمده و رویدادهایی با همین مضمون در آن برگزار شده است. گذر محفل شهدا نیز در میدان شهدای مشهد، طراحی و بازسازی شده و در ایام خاص مانند شب‌های قدر میزبان علاقه‌مندان به شهدا بود. در ادامه به سراغ چند نفر از طراحان و هنرمندان این بخش رفتیم تا پیرامون آثارشان با آن‌ها به گفت‌وگو بپردازیم.

● ارانه کاری در شان شهدا، همراه با زیبایی بصری سیمیه غفوری از هنرمندان حاضر در بخش گذرهای هنری است که با اثر «محفل مزار شهدا» حضور دارد. او هدف از اجرای این طرح را ارائه کاری در خور شان شهدا، همراه با زیبایی بصری بیان می‌کند و می‌گوید: مزار شهدا مکانی پرتردد است و مراجعه‌کننده زیادی دارد. این طرح متشکل از دوازده محراب است و به دلیل اینکه حس اوج و عبودیت را می‌رساند از این نماداستفاده کردیم. در محراب بزرگ‌ترین‌کارکرده‌ایم، که یکی از آن‌ها به سمت قبله و دیگری به سمت حرم امام رضا^ع است و در مناسبت‌های مختلف می‌توانند محتوای داخل محراب‌ها را تغییر دهند. در بخش دیگری عکس ۷۲ شهید شاخص کشور را کار کرده‌ایم که شامل شهدای امنیت، غیرت، دانش‌آموز، مقاومت، سلامت و دفاع مقدس هستند. در قسمت ورودی هم عکس ۷۲ شهیدافرمانده خراسان جانمایی شده است. ما دو خادم شهید داشتیم یعنی شهید سلیمانی و شهید رئیسی، به همین دلیل عکس این دو شهید را به همراه تصاویر امام خمینی^(و) و آیت‌ا... خامنه‌ای روی ضریح امام رضا^ع کار کرده‌ایم.

وی می‌افزاید: مخاطبان از این طرح استقبال زیادی داشتند و به بیان خودشان حس خوبی از آن گرفتند. ما از سه رنگ سبز، سفید و طلایی استفاده کردیم.

● طولانی شدن روند دآوری، چالش بخش گذرهای هنری الهه حصاری که اثرش «گذر پیرغلامان» نام دارد، درباره آن با اشاره به اینکه این گذر در ره‌باغ حضرت زهراس^ا قرار گرفته است می‌گوید: ما به نیت چهارده معصوم^ع، چهارده نمونه‌از این کار را اجرا کرده‌ایم. این آثار یک سری پایه‌های فلزی هستند، که روی آن‌ها شاه تیغه علم نصب و بر روی هر کدام نام یک از چهارده معصوم^ع حک شده است. قسمت پیشانی آن نیز اسامی پیرغلامان درج شده است.

● روایت حسن روح‌الامین از تشریح تابلوی حضرت حمزه^ع برای رهبر معظم انقلاب

تجسمی از الگوی همیشه تاریخ

برای مشاهده سخنان رهبر معظم انقلاب درباره حضرت حمزه(ع) کد را اسکن کنید.

● نگارخانه فردوسی در حال برگزاری

● آشنایی هنرجویان عکاسی با کارآفرینی سیمیرا زمانی با اشاره به اینکه حدود ۴۳ اثر از هنرجویان

که ما یک فضا ایجاد کردیم که در آن آثار هنری گذشته در کنار آثار هنری معاصر به نمایش در آمده‌اند. این مجاورت امکان خوانش جدیدی را فراهم می‌کند، یعنی به مخاطب این اجازه را می‌دهد که بین سنت‌های هنری و روندهای جدید، ارتباطی برقرار کند. ما دو قالب نقاشی و خوشنویسی را در کنار یکدیگر قرار دادیم، از این جهت که بخش مهمی از هویت بصری و فرهنگی شهر مشهد را نقاشی و خوشنویسی تشکیل می‌دهد. همچنین می‌توان به نقاشی‌های تاریخی و آثار خوشنویسی هم از لحاظ زیبایی‌شناسی یک‌نگاه مجزاداشت. از آن گذشته، این‌ها اسناد فرهنگی و روایتگر زیست اجتماعی و فکری مردم مشهد در دوران مختلف بوده‌اند.

این هنرمند بیان می‌کند: هنر خوشنویسی و نقاشی بازتاب شرایط اجتماعی دوره‌های مختلف در مشهد بوده است که ما چند بنا مانند حمام مهدی قلی بیگ که نقاشی‌ها، محتوا و تکنیک‌های ویژه‌ای دارند انتخاب کرده‌ایم. همچنین به مسجد گوهرشاد هم اشاره‌ای داشته‌ایم، که در حوزه خوشنویسی هم در مشهد و هم در ایران از فضاهای ویژه است.

وی هدف از اجرای این پروژه‌ها را ایجاد فضایی پویا در شهر توصیف کرد: تلاشمان این بود تا میراث هنری را از ناگراخانه‌ها به داخل شهر بیاوریم و مکان‌های تجربی برای مردم ایجاد کنیم، یعنی هدف اصلی‌ما تغییر نگرش عمومی نسبت به فضاهای شهری و نحوه استفاده از آن‌ها بود. تا فضای جدیدی باشد که بتواند به تغییرات هویت شهری کمک کند.

این هنرمند درباره اثر خود می‌گوید: جنس این کار از آهن است و حدود ۸۰ تا ۱۰۰ اثر را در آن نمایش می‌دهیم که ۶۶ مورد مربوط به آثار معاصر و مابقی تاریخی هستند. ما سعی کردیم در آثار تاریخی سیر هنر را ببینیم. در نحوه نمایش هم یک سری پهنه‌بندی انجام داده‌ایم، تا مخاطب به ترتیب وارد شود، پهنه اول را ببیند و درباره آن اطلاعات کافی پیدا کند، آثار تاریخی و آثار معاصر

این کار را با این نیت شروع کرده‌ام که یکی از پهلوان‌ها و اسطوره‌های تاریخ اسلام، حضرت حمزه^ع را به تصویر بکشم.

حضرت حمزه در کنار حضرت ابوطالب^ع حضرت حمزه در کنار حضرت ابوطالب^ع

را مشاهده کند، سپس وارد پهنه بعدی شود. این کار در میدان جانباز نصب خواهد شد. عطایور می‌گوید: این کار از لحاظ سازه بسیار سنگین بود و ما می‌خواستیم یک فضای تقریباً دائمی ایجاد کنیم، ارتباط محتوایی و معنایی بین آثار تاریخی و معاصر مقداری چالش برانگیز بود. این کار در قالب جشنواره استقبال از بهار اجرا می‌شود و مقداری با محدودیت زمانی روبه‌رو شدیم که کار ما را سخت کرد. گذرهای هنری به دلیل اینکه از لحاظ فرم و محتوا با سایر آثار مانند المان‌ها متفاوت بود، امکان آن را به ما می‌داد که بعد از گذشت ماه مبارک رمضان رونمایی شود.

وی با بررسی سیر جشنواره از ابتدا تا کنون می‌گوید: یک سری موضوع‌هایی مانند گذرهای هنری و پایوبین‌ها به آن اضافه شده، که نگاه دغدغه‌مند موجود در آن بسیار خوب بوده و المان‌های کودکانه و موقتی در حال کم شدن است. ما بیشتر به سمت محتوا می‌رویم، که این نگاه جدید در خور تقدیر است، من با شهرهایی همچون تهران، بندرعباس و شاه‌رود همکاری داشته‌ام؛ مشهد را در کل کشور به عنوان یک قطب هنری می‌شناسند، زیرا هم از ابتدا پیش‌رو بوده و هم تداوم و پیوستگی جشنواره از اولین سال تا کنون نقطه قوت آن محسوب می‌شود و هر سال خروجی‌های بسیار خوبی از آن می‌بینیم.

● نگاه نوآورانه و چند وجهی به خلق فضای جمعی نوید فلاح، دیگر هنرمند حاضر در این رویداد که با اثری با نام «گذر بازیافت» در آن حضور دارد، می‌گوید: گذر بازیافت، یک نگاه نوآورانه و چند وجهی به خلق فضای جمعی و تعاملی در شهر است. فضایی خطی که با توجه به رویکردهای فرهنگ بازیافت و مشارکت شهروندان در تجربه‌های نوآورانه محیط زیست شهری برپا شده است. این گذر ۹ سکانس، ۹ قصه و ۹ نقالی دارد، فضایی پست مدرن که با نگاهی به تاریخ و ادبیات و خلقی واژه‌هایی چون سمپوزیافت، نویافت، شهریافت،

از بزرگ‌ترین و نزدیک‌ترین هم‌راهان و پشتیبانان رسول... به ویژه در دوران محنت شعب ابی‌طالب بودند و از ارکان محکم دعوت مردم به اسلام و مقابله با کفار و مشرکان محسوب می‌شوند. جایگاه و عظمت ایشان به حدی است که در نقل‌ها آمده است که حضرت زهراس^ا پس از حادثه منجر به شهادت ایشان در دفاع از غصب حق امیرالمؤمنین^ع، به مزار حضرت حمزه می‌روند و می‌گویند: «عمو جان، اگر شما بودید، این اتفاق برای ما نمی‌افتاد و هیچ‌کس جرئت نمی‌کرد که با ما چنین کند.» من این کار را با همین ذهنیت شروع کردم. بعدا‌ها که دیدم حضرت آقا بر موضوع درس‌ها و عبرت‌های شهادت حضرت

سبزیافت و... به ایجاد ذهنیتی مشترک برای توسعه و پایداری در مدیریت مراحل مختلف بهینه‌سازی مسئله زباله در شهر پرداخته است. در این کار از اسارت‌آپ‌های حوزه بازیافت تا هنرمندان فعال، به نقش‌آفرینی می‌پردازند.

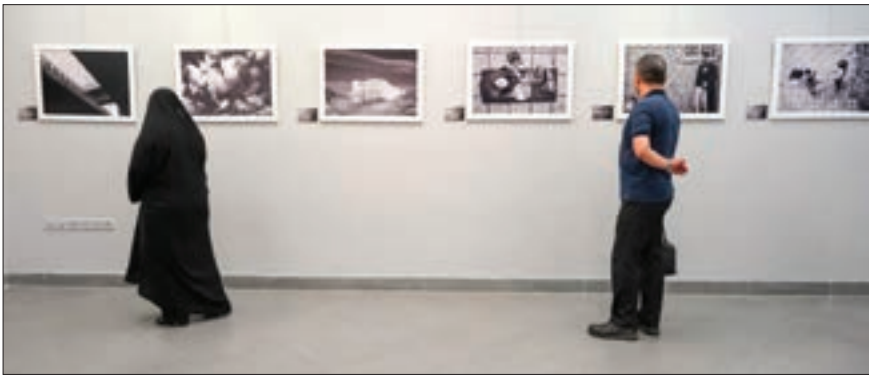
وی می‌افزاید: طراحی این پروژه حدود یک ماه و تهیه نقشه‌های فنی و برنامه‌ریزی فرایند ساخت و آنالیز نیز بیشتر از دوماه زمان برده است. تولید و ساخت این اثر هم حدود شصت روز زمان برد. درباره جانمایی چند نقطه مدنظر است که در روزهای آتی مشخص خواهد شد. بازیافت شاید به نظر بسیاری از افراد دست‌مایه درستی برای هنر شهری نباشد، اما من آگاهانه این موضوع را انتخاب کرده‌ام، آن هم به این علت که هنر عمومی برابند فرهنگ، ادبیات، مشارکت و بسیاری از مؤلفه‌های نیک مردمان است. توجه به محیط زیست شهری و نقش‌آفرینی مردم در مدیریت پسماند در شهرها، کاری قهرمانانه و هنرمندانه است. پیدا کردن موضوع، تصویرسازی، نوشتن متون مناسب، پیدا کردن عناصر بازیافتی، جملگی کاری سخت و طاقت‌فرساست. فلاح با اشاره به بخش دآوری توضیح می‌دهد: من بارها با داور جشنواره‌های مختلف بوده‌ام و می‌دانم چقدر سخت است. گرچه کار دآوری بی‌اشتباه نیست، اما این اشتباهات احتمالی نباید توان و شخصیت داور را خدش‌دار کند.

وی نیز معتقد است انتشار فراخوان جشنواره همیشه دیر است. او در این باره می‌گوید: راهکاری که به نظر من می‌آید، داشتن یک دبیرخانه دائمی و تمرکز بر روی موضوع‌های سریالی برای سال‌های بی‌درپی است. مشهد همیشه پایتخت هنرهای عمومی ایران بوده است، نوآوری و جسارت جشنواره‌های مشهد در هنر محیطی، المان‌های شهری، ساخت فضاهای جمعی، سرود، تئاتر، نقاشی دیواری و نورپردازی هر سال زبانزد ایرانیان است.

● نگارخانه فردوسی در حال برگزاری

حمزه^ع تأکید کردند، خیلی خوش حال شدم که در لحظه بهنگام این مسیر را درست رفتم و انتخایم انتخاب درستی بود. برای تصویری هم که ساختم، شکار شیر توسط جناب حمزه^ع را انتخاب کردم. چون، هم در یک سنت نانوشته، نقاشان شرق‌گرا معمولاً به تصویرگری شکار شیر می‌پردازند و مهم‌تر آنکه می‌خواستم عظمت این شخصیت را به نقش بکشم و قدرت شکار شیر نماد شخصیت‌های بزرگ از لحاظ قدرت، جنگاوری و دلاوری است. ضمناً حواسم به این بود که هیچ‌گونه کشتاری یا خشونتی در تصویر ایجاد نشود و هیچ‌گونه زخمی، تیری یا چیزی به حیوان زده نشود.»

● آشنایی هنرجویان عکاسی با کارآفرینی سیمیرا زمانی با اشاره به اینکه حدود ۴۳ اثر از هنرجویان

بخش‌هایی که عکاسی تجاری وجود دارد، اتفاقات بهتری به لحاظ مالی در آن رخ می‌دهد. اگر دانش‌آموزان در این مقوله حرفه‌ای شوند، می‌توانند در مسابقات جهانی حضور پیدا کنند که جوایز و درآمد بسیار خوبی دارد، اما پروسه آن طولانی است.

دانش‌آموزی پاکارت معتبری برای آن‌ها صادر نمی‌کند، تا بتوانند راح‌ت عکاسی کنند. این بزرگ‌ترین مشکل برای عکاسی مردم‌نگاری با طبیعت است. این مدرس، عکاسی مدلینگ، تبلیغاتی و آتلیه را پردرآمدتر از سایر بخش‌ها دانست و افزود، در

شماره ۱۱

شماره ۱۱
۲۸ فروردین ۱۴۰۴
۱۸ شهریور ۱۴۰۴
۲۲۹ شماره

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱